

**NADER ONDERZOEK BESCHERMDE
FAUNA NOORDEINDE 80-86 te
MONNICKENDAM**

In verband met sloop en nieuwbouw panden

NADER ONDERZOEK BESCHERMDE FAUNA NOORDEINDE 80-86 te MONNICKENDAM

In verband met sloop en nieuwbouw panden

Opdrachtgever:

Antea Group
De heer A. Ooijevaar

Projectnummer : P21109
Datum : 2 november 2021

Projectleider : I. Verbraeken
Controle : P.M.A. van der Wielen
Paraaf :

Postbus 36233
1020 ME AMSTERDAM
Telefoon: 06-50523935
E-mail: info@groenadviesamsterdam.nl

INHOUDSOPGAVE :

1	INLEIDING	3
2	HUISMUS	4
2.1	Veldwerk	4
2.2	Resultaten veldwerk	4
2.3	Conclusies	5
3	GIERZWALUW	6
3.1	Veldwerk	6
3.2	Resultaten veldwerk	6
3.3	Conclusies	7
4	VLEERMUIZEN	8
4.1	Veldwerk	8
4.2	Resultaten veldwerk	8
4.3	Conclusies	14
4.4	Advies	15
5	OVERIGE SOORTEN	16
5.1	Advies	16

1 INLEIDING

Voor de woningen Noordeinde 80-86 in Monnickendam is sloop en nieuwbouw gepland. In het najaar van 2020 is daarom een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Daaruit volgde het advies om nader onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen in deze woningen.

Dit onderzoek is gedurende april tot en met oktober 2021 uitgevoerd conform de daarvoor geldende richtlijnen en protocollen van het Netwerk Groene Bureaus.

In de volgende hoofdstukken worden achtereenvolgens de waarnemingen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen beschreven. Hierin worden de resultaten van het veldwerk en de conclusies met eventuele vervolgstappen beschreven. In het laatste hoofdstuk volgen de waarnemingen van overige soorten binnen het projectgebied.

Bij alle bezoeken is, dankzij de medewerking van de bewoner, alle benodigde toegang tot de gebouwen verkregen.

2 HUISMUS

2.1 Veldwerk

Er zijn twee op huismussen gerichte bezoeken gebracht. De data en weersomstandigheden van deze bezoeken staan in onderstaande tabel.

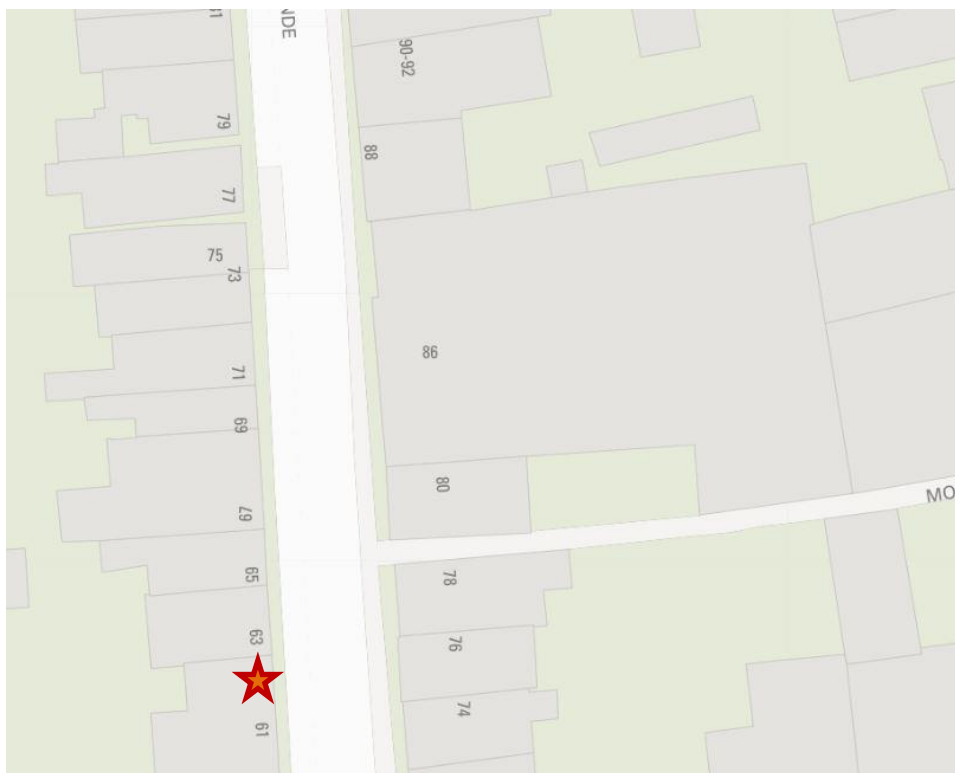
Datum	Tijden	Weer	Temperatuur	Wind
21 april	09:00 – 10:30	Droog, bewolkt	10°C	4 Bft
12 mei	09:10 – 10:40	Droog, zonnig	14°C	2 Bft

Op deze data is het gehele projectgebied door één waarnemer langzaam doorgelopen. De voorzijde van de woningen kon vanaf de straatkant goed bekeken worden. De achterzijde is vanaf het dakterras van de woning bekeken.

2.2 Resultaten veldwerk

Tijdens het eerste bezoek werden geen huismussen in of nabij het projectgebied aangetroffen.

Tijdens het tweede bezoek werden op de dakgoot van panden nabij het projectgebied baltsende mannetjes waargenomen. Op huisnummer 61 bleek een nest aanwezig. Zie onderstaande kaart voor de exacte locatie. Dit is echter buiten het projectgebied.

Waarnemingen 12 mei 2021

2.3 Conclusies

Er broeden geen huismussen in het projectgebied. Het projectgebied maakt geen deel uit van het leefgebied voor huismussen. Er wordt niet gevoerageerd en er zijn geen struiken aanwezig die kunnen dienen als winterslaapplaats.

Negatieve effecten op de soort binnen het projectgebied kunnen worden uitgesloten.

3 GIERZWALUW

3.1 Veldwerk

Er zijn drie op gierzwaluw gerichte bezoeken gebracht. De data en weersomstandigheden van deze bezoeken staan in onderstaande tabel.

Datum	Tijden	Weer	Temperatuur	Wind
15 juni	20:05-22:05	Droog, licht bewolkt	18°C	2 Bft
24 juni	20:08 – 22:08	Droog, licht bewolkt	15°C	2 Bft
15 juli	20:05 – 22:05	Droog, licht bewolkt	18°C	2 Bft

Tijdens deze bezoeken is telkens door één waarnemer op twee punten met een goed overzicht geruime tijd gepost; aan de straatkant en op het dakterras. Er werd elke 20 à 30 minuten afgewisseld naar de voor- en achterzijde van de woningen. Vanwege de overzichtelijkheid van het gebied konden vanaf beide punten alle drie de woningen overzien worden. Tijdens het posten werd gelet op in- en uitvliegende vogels en het kenmerkende gedrag van onvolwassen vogels die vaak in groepjes, luid roepend langs in gebruik zijnde nesten vliegen.

3.2 Resultaten veldwerk

Tijdens het eerste bezoek werden rond 20:45 een stuk of 40 gierzwaluwen hoog in de lucht waargenomen. Verder naar het zuiden toe werden hoog in de lucht nog meer gierzwaluwen waargenomen. Voor panden nabij het projectgebied werden groepen roepende gierzwaluwen waargenomen.

Tijdens het tweede bezoek werden wederom roepende gierzwaluwen voor panden nabij het projectgebied waargenomen. Dit is kenmerkend gedrag van groepen niet broedende vogels die zo voor nestellocaties door vliegen. Na dit gedrag een tijdje geobserveerd te hebben, vlogen er twee gierzwaluwen van onder de dakpannen van de panden met huisnummer 69 en 76 weg. Zie onderstaande kaart voor de exacte locaties. Dit is echter buiten het projectgebied.

Tijdens het derde bezoek werden geen roepende gierzwaluwen aangetroffen. Er zijn géén broedende gierzwaluwen in de panden binnen het projectgebied aangetroffen.

Waarnemingen 24 juni 2021

3.3 Conclusies

Er broeden geen gierzwaluwen in de drie panden binnen het projectgebied. Negatieve effecten op de soort binnen het projectgebied kunnen dan ook worden uitgesloten.

4 VLEERMUIZEN

4.1 Veldwerk

Er zijn vijf op vleermuizen gerichte bezoeken gebracht. De data en weersomstandigheden van deze bezoeken staan in onderstaande tabel.

Datum	Tijden	Weer	Temperatuur	Wind
25 mei	21:45-23:45	Droog, licht bewolkt	10°C	2 Bft
16 juni	03:30-05:30	Droog, licht bewolkt	18°C	2 Bft
15 juli	22:00 – 00:00	Droog, bewolkt	17°C	2 Bft
26 augustus	21:15 – 23:15	Droog, bewolkt	15°C	3 Bft
1 oktober	00:00 – 02:00	Droog, bewolkt	13°C	4 Bft

Al deze bezoeken zijn met één waarnemer uitgevoerd. Daarbij is gebruik gemaakt van een Elekon M batlogger en een Leica Caleron warmtebeeldcamera.

De woningen konden via de straatkant en via het dakterras goed worden bestreken met de batloggers. Zodra waarnemingen werden gedaan werd getracht de dieren met de warmtebeeldcamera's te volgen om zo de verblijfplaats zo nauwkeurig mogelijk vast te stellen.

4.2 Resultaten veldwerk

De waarnemingen van de afzonderlijke bezoeken zijn hieronder op kaartjes per bezoek uitgewerkt. Hierop zijn tevens de waarnemingen van de batloggers opgenomen. De volgende symbolen zijn gebruikt:

- Langsvliegende vleermuis
- Foeragerende vleermuis
- Baltsende vleermuis

Voor gewone dwergvleermuis is dan de kleur blauw gebruikt, voor laatvlieger rood, voor ruige dwergvleermuis geel en voor rosse vleermuis groen.

Waarnemingen 25 mei 2021

Er werd gedurende de avond één foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze bleef de hele nacht bij de steeg en tuin van het pand op huisnummer 78. Verder werden drie langsvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Twee vloegen tussen de gebouwen richting het noorden en één vloog over de woningen richting het water. De dieren hadden geen binding met de woningen.

Waarnemingen 16 juni 2021

Er werden gedurende het bezoek geen foeragerende vleermuizen waargenomen. Er werd weer één langsvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen, deze vloog tussen de gebouwen richting het noorden. Verder werd toen het licht begon te worden een hoog langsvliegende laatvlieger en even later een rosse vleermuis waargenomen. Deze vlogen over het dakterras richting het zuiden. Deze dieren hadden geen binding met de woningen. Er zijn geen zwermende vleermuizen waargenomen.

Waarnemingen 15 juli 2021

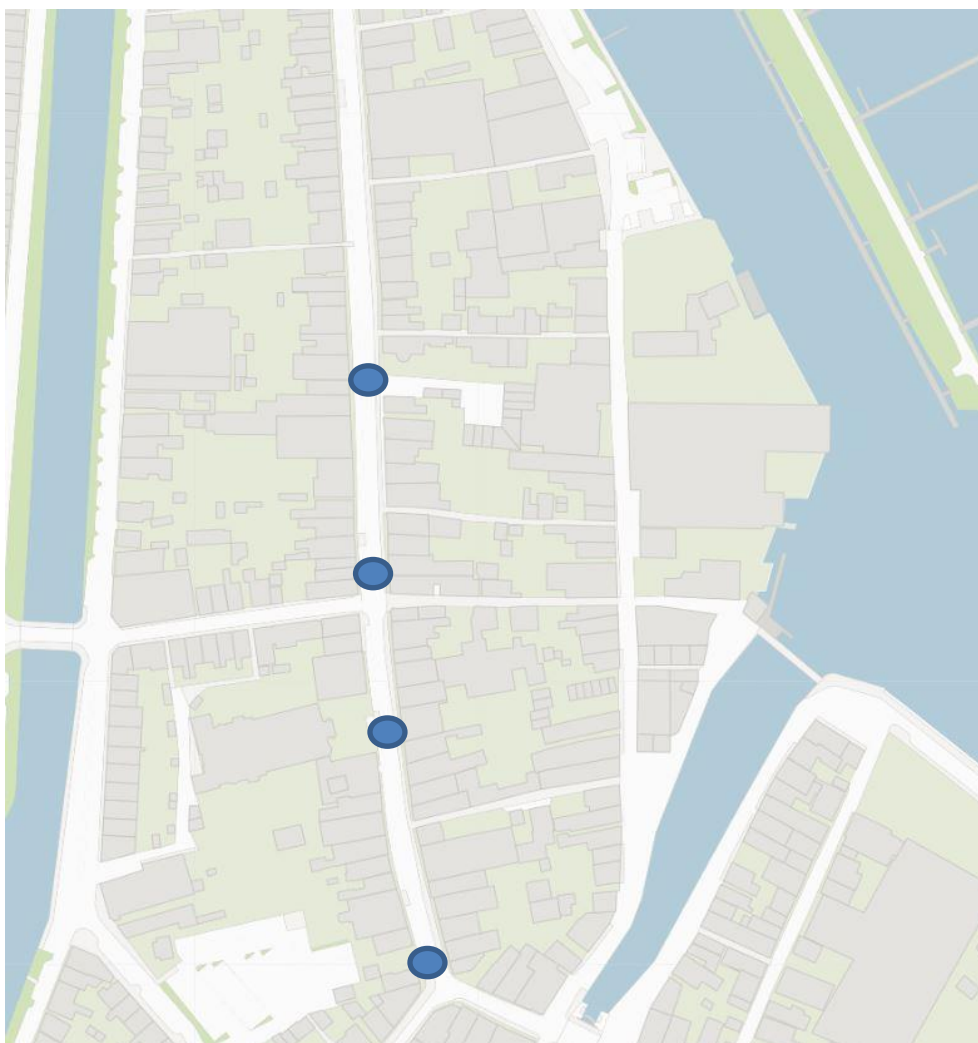
Er werden gedurende de avond geen foeragerende vleermuizen waargenomen. Er werden twee langsvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen, één vloog tussen de gebouwen richting het noorden en de andere vloog over het dakterras naar het noorden. Deze dieren hadden geen binding met de woningen.

Waarnemingen 26 augustus 2021

Er werden gedurende de avond geen foeragerende vleermuizen waargenomen. Er was wel meer activiteit van langsvliegende vleermuizen dan bij de vorige bezoeken. Er vlogen gedurende de avond meerdere gewone- en ruige dwergvleermuizen tussen de gebouwen en over het dakterras naar zowel het noorden als zuiden. Het betrof circa vijf gewone dwergvleermuizen en vier ruige dwergvleermuizen. De dieren vlogen echter hoog en snel over en hadden geen binding met de woningen.

Lopend van en naar het projectgebied toe werden in de straat wel baltsende mannetjes van gewone dwergvleermuis waargenomen. Ze bevonden zich op minimaal 50 meter van het projectgebied. Zie onderstaande kaart voor de locaties. In het projectgebied zelf werden geen baltsende mannetjes waargenomen.

Baltse mannetjes gewone dwergvleermuis in omgeving van projectgebied

Waarnemingen 1 oktober 2021

Er werden gedurende de avond geen foeragerende vleermuizen waargenomen. Er werd aan het begin van de nacht één langsvliegende laatvlieger waargenomen. Deze vloog over het dakterras richting het zuiden. Verder werden gedurende de nacht twee langsvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze vlogen beide richting het noorden. De dieren hadden geen binding met de woningen.

4.3 Conclusies

Er werd bij het eerste bezoek één foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze vloog gedurende de avond bij de steeg en tuin van het pand op huisnummer 78. Bij alle andere bezoeken werden geen foeragerende vleermuizen waargenomen. Het projectgebied dient dus niet als essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Er werden gedurende bezoeken geen baltsende mannetjes aangetroffen en ook tijdens het ochtendbezoek waren er geen zwermende vleermuizen waargenomen. In de omgeving van het projectgebied werden wel baltsende mannetjes van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze bevonden zich op minimaal 50 meter afstand van de te onderzoeken woningen.

In het projectgebied zelf zijn geen baltsende mannetjes gehoord. Er bevinden zich dus geen verblijfplaatsen in de drie woningen binnen het projectgebied. Door de afwezigheid van zwermende dieren kan de aanwezigheid van zomerverblijven en/of kraamkolonies ook worden uitgesloten. Er zijn geen aanwijzingen voor een grote overwinteringsplaats.

Wel werden gedurende de bezoeken meerdere langsvliegende vleermuizen waargenomen. Het betrof vier soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Rosse vleermuis werd maar één keer overvliegend waargenomen. De overige soorten werden meermaals waargenomen waarbij gewone dwergvleermuis het meest werd aangetroffen.

Door de vele waarnemingen van langsvliegende vleermuizen gedurende het jaar kan het projectgebied aangemerkt worden als vliegroute. Zij gebruiken de gebouwen als lijnvormig landschapselement om van verblijfplaatsen naar hun foerageergebieden in de omgeving te vliegen.

De werkzaamheden beperken zich tot sloop en nieuwbouw van drie panden. Er vindt hierdoor tijdelijk een korte onderbreking van de vliegroute plaats. Deze onderbreking is circa 30 meter. Deze korte afstand is door vleermuizen goed te overbruggen. Ook kunnen ze de panden tegenover de straat als alternatieve vliegroute gebruiken. Negatieve effecten op de vliegroute kunnen hierdoor worden uitgesloten.

4.4 Advies

De voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder dat daarbij de Wet natuurbescherming wordt overtreden voor de onderzochte soorten. Ten behoeve van de uitvoering dient daarom geen ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Wel dienen er in het kader van de zorgplicht een aantal maatregelen getroffen te worden, die het effect van de ingreep zoveel mogelijk beperken.

Als er tijdens de sloop en bouw verlichting nodig is, is het wenselijk om deze zo direct mogelijk op de bouwlocatie te richten en kappen aan te brengen zodat zo min mogelijk licht naar boven schijnt. Hierdoor blijft het door vleermuizen gebruikte luchtruim donker.

Beperk daarnaast zoveel mogelijk de intensiteit van het licht en vermijd strooilicht. Om lichtverstrooiing te vermijden, moeten aangepaste armaturen gebruikt worden die het licht zoveel mogelijk richten op de plaats waar het nodig is, en verstrooiing naar de bredere omgeving vermijden. Armaturen zouden geen licht naar boven toe mogen verspreiden.

Als volgende maatregel kan een lichtkleur gebruikt worden die door vleermuizen minder wordt gezien of als minder bedreigend wordt ervaren. Onderzoek wees uit dat een oranje/amberkleur minder verstorend is dan bv. wit licht omdat UV en andere korte golflengten eruit gefilterd zijn. Het aantal studies hierover is echter nog beperkt, en de reactie van de vleermuizen verschilt van soort tot soort.

5 OVERIGE SOORTEN

Tijdens het eerste huismussen bezoek op 21 april werd een nest van kauw in de regenpijp van pand Noordeinde 80 aangetroffen. Zie onderstaande foto's voor de locatie van het nest. Tijdens het tweede huismussenbezoek op 12 mei werden geen kauwtjes meer gezien in de regenpijp. Het nest leek verlaten.

Verder werden in het voorjaar twee baltsende Turkse tortels op de dakrand van pand Noordeinde 80 gezien. Na deze een tijdje gevolgd te hebben vlogen ze in zuidelijke richting verder. Er werd geen nest in de woningen aangetroffen. Ook bij de volgende bezoeken werden de dieren niet meer gezien.

Nest van kauw in regenpijp pand Noordeinde 80

5.1 Advies

Vanwege de aanwezigheid van een nest van kauw in de regenpijp van pand Noordeinde 80 dient de sloop buiten het broedseizoen plaats te vinden (veilige periode augustus t/m maart). Als het niet mogelijk is buiten het broedseizoen te werken dient een aantal dagen voorafgaand aan de sloop een schouw uitgevoerd te worden om uit te sluiten dat er algemene vogels zoals kauw of Turkse tortel in de panden broeden. Als deze niet worden aangetroffen, mogen de panden gesloopt worden.

Een andere optie is om de opening waar de kauwen dit jaar in hebben gebroed deze winter dicht te maken. Dit kan bijvoorbeeld door er wat gaas overheen te spannen. Zo wordt voorkomen dat de soort hier volgend jaar weer opnieuw een nest maakt.